

EGYENLŐ BÁNÁSMÓD HATÓSÁG

Ügyiratszám: EBH/1475/2009

Előadó: dr. Gregor Katalin

HATÁROZAT

Az **Edelény Város Önkormányzatának polgármestere, Molnár Oszkár** eljárás alá vonttal szemben az egyenlő bánásmód követelményének megsértése tárgyában hivatalból indított és lefolytatott közigazgatási eljárásban, amelyben a határozat elválaszthatatlan mellékletét képező címlistán feltüntetett 357 szendrőládi és laki roma kisebbséghez tartozó nő ügyféli minőségben vett részt, az **Egyenlő Bánásmód Hatóság** megállapítja, hogy **az eljárás alá vont polgármester a roma kisebbséghez tartozó nőkkel, a településeken lakó várandós asszonyokkal, anyákkal szemben megsértette az egyenlő bánásmód követelményét, és megvalósította a zaklatás tényállását.**

A Hatóság az eljárás alá vont polgármesternek megtiltja a jogsértő magatartás jövőbeni tanúsítását és elrendeli a jogsértést megállapító jogerős és végrehajtható- a későbbiekben anonimizált formában megküldésre kerülő- határozatának **90 napra történő nyilvános közzétételét** a www.egyenlobanasmod.hu honlapján, továbbá kötelezi az eljárás alá vontat a határozat 90 napra történő nyilvános közzétételére Edelény város honlapján www.edeleny.hu-n.

A határozat ellen közigazgatási eljárás keretében fellebbezésnek helye nincs.

A határozat bírósági felülvizsgálata a kézbesítésétől számított 30 napon belül kérhető a Fővárosi Bíróságnak címzett de a Hatóságnál benyújtott keresettel. A keresetlevél benyújtásának a döntés végrehajtására nincs halasztó hatálya, azonban a keresetlevélben a döntés végrehajtásának felfüggesztése kérhető. A keresetlevélben kérhető, hogy az ügyben a bíróság háromtagú tanácsban járjon el.

Az eljárásban felmerült 15.435.-Ft azaz Tizenötezer négyszázharmincöt forint eljárási költséget az eljárás alá vont polgármester viseli, amelyet köteles megfizetni a határozat kézbesítésétől számított 30 napon belül az Egyenlő Bánásmód Hatóság 10032000-00288413 számú számlájára.

Amennyiben a kötelezett a pénzfizetési kötelezettségüknek nem tesz eleget határidőben, késedelmi pótlékot kell fizetnie, amelynek mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat 365-öd része.

INDOKOLÁS

A Hatósághoz 2009. szeptember 7-én BJ, a Cigány K Szövetségének tagja telefonon bejelentést tett Molnár Oszkár, Edelény Város polgármesterének a roma kisebbséghez tartozó nőkkel kapcsolatban a 2009. júniusi testületi ülésen elhangzott kijelentésével összefüggésben.

A bejelentő tájékoztatta a Hatóságot, hogy 2009. szeptember 11-én a kijelentéssel érintett településeken az ott élő roma nők meghallgatását tervezi, az erről felvett jegyzőkönyveket megküldi a hatóságnak és kezdeményezni fogja eljárás indítását a kijelentést tevő polgármesterrel szemben.

A Hatóság, tekintettel arra, hogy a bejelentő által hivatkozott kijelentés a médiában több helyen is elhangzott, továbbá nyilvánosságra került az RTL Hírek Videos Hírportálján a www.rtlhitek.hu/video/68251 weboldalon, és tartalmát tekintve alkalmas volt arra, hogy a roma kisebbséghez tartozó anyákkal, terhes nőkkel szemben az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV: törvény 10.§ (1) bekezdésében rögzített zaklatás tényállását megvalósítsa, 2009. szeptember 8-án hivatalból eljárást indított a polgármesterrel szemben. A Hatóság a hivatalból történő eljárás megindítását indokoltnak tartotta azért is, mert a kijelentés a társadalom széles körében vált ismertté, és váltotta ki a roma közösséghez tartozók, elsősorban nők körében a megalázottság érzését.

A hatóság a 2009. szeptember 17-én tartott tárgyalás során végzéssel határozott a nyilvánosság kizárásáról az Egyenlő Bánásmód Hatóságról és eljárásának részletes szabályairól szóló 362/2004.(XII.26.) Kormányrendelet 10.§-ának (3) bekezdésében foglaltak alapján.

A tárgyaláson a hatóság meghallgatta a személyesen megjelent eljárás alá vont polgármestert, továbbá a tanúként idézett E. CKÖ, valamint Sz. CKÖ elnökeket, valamint az idézés nélkül megjelent, és meghallgatását tanúként kérő KN-t, X Egyesület tagját.

Az eljárás alá vont polgármester a tárgyaláson előadta, hogy a vitatott kijelentés 2009. június 24-i képviselő-testületi ülésen hangzott el, azonban nem úgy, ahogyan az az eljárás alá vonásról értesítő levélben szerepelt. A június 24-i testületi ülésről készült videofelvétel a youtube.com oldalon megtekinthető. A polgármester szó szerint jegyzőkönyvbe diktálta, hogy valójában hogyan hangzott el a kijelentés, és hangsúlyozta, hogy egyszer sem említett olyant, hogy „cigány, vagy roma terhes nő”. Előadta továbbá, hogy a szocialista képviselőcsoportból CsGY képviselő volt az, aki az elhangzottakhoz hozzászólt, és elmondta, hogy már többször kinyilvánították a szocialista képviselők, hogy több dologban egyetértenek vele, pl. az oktatással- és a kisebbségről alkotott véleményével. A polgármester tájékoztatta a hatóságot, hogy a hozzászólás ugyancsak megtekinthető a fentebb említett video megosztó oldalon. Előadta továbbá, hogy a képviselő testület egyik tagja, Magyar Árpádné a roma kisebbséghez tartozik, és az ő hozzászólása idézte elő az általa elmondottakat. Az eljárás alá vont jegyzőkönyvbe diktálta magyar Árpádné kijelentését, amely szerint: *„igaz hogy a cigányok bűnöznek, de a cigányok csak kis bűncselekményeket, lopásokat követnek el, például falopás, ami még az 5 ezer forintot sem éri el, és ezért őket rögtön börtönbe viszik, viszont a pesti nagyurak, akik milliárdokat lopnak, azoknak semmi bajuk nem esik. Igaz, hogy a cigányok 10 gyereket szülnek, akárhogy is, de felnevelik őket, de a magyarok megölik a csecsemőiket.”* Hivatkozott arra, hogy ez a kijelentés váltotta ki belőle, hogy úgy nyilatkozzon a testületi ülésen, mely szerint *„a környező településeken, a cigányok által többségében lakott településeken, például Lakon, például Szendrőládon terhesség ideje alatt szándékosan olyan gyógyszereket szednek, hogy bolond gyerek szülessen, hogy dupla családi pótlékot tudjanak lehívni, hogy a terhesség ideje alatt... gumikalapáccsal veri a terhes nő a hasát azért, hogy nyomorék gyereke szülessen”*.

A polgármester elmondta még, hogy 2009. június 24-én tett kijelentése azért vált csak szeptember elején ismertté a nagy nyilvánosság előtt is, mert egy edelényi MSZP-s képviselő jelölt tette fel az internetre a képviselő testületi ülésen felvett videót. Hozzátette még, hogy az ülés egyébként nyílt ülés volt, amit közvetített a városi televízió is, Edelény város honlapján, a www.edeleny.hu oldalon visszakereshetők a testületi ülés jegyzőkönyvei. A polgármester a

tárgyaláson előadta, hogy véletlenszerűen említette Szendrőlád és Lak községeket, ezért az ország nyilvánossága előtt már többször is bocsanatot kért a két településtől. Tudomása szerint a két települést többségében romák lakják, csakúgy, mint az egész környéket. Elmondása szerint megkeresték a szendrőládi CKÖ tagjai a polgármester asszonnyal együtt, akiktől ugyancsak elnézést kért a kijelentése miatt. Arra a kérdésre, hogy tud-e konkrét példákat mondani, melyek alátámasztják a kijelentését, az eljárás alá vont úgy nyilatkozott, hogy hivatalos személytől hallotta, azonban a nevét nem kívánja megjelölni. Hivatkozott továbbá arra, hogy éppen az esélyegyenlőség biztosítása érdekében tette a vitatott kijelentését, eltekintve a „szándékosan” szótól, ugyanis orvosi szakkönyvekben is le van írva, a hogy „ a roma kisebbség tagjai olyan életmódot folytatnak, italoznak, dohányoznak, drogot fogyasztanak, és ezáltal a megszületendő magzatot már olyan helyzetbe hozzák, akinek nincs esélyegyenlősége”. Mindezekhez az eljárás alá vont hozzátette még, hogy Moldova György Érik a vihar című könyvében a 213. oldalán hasonló esetről írt, és a település környékén szöbeszéd tárgya, hogy a roma asszonyok egymásnak adják az információt, hogy milyen gyógyszert és mikor kell bevenni. A polgármester konkrét esetet is megnevezett, amely szerint egy szendrői roma férfi maga is látott ilyen esetet, és arccal, névvel vállalta a televízióban azt a nyilatkozatát, hogy megkérdezte egy terhes roma asszonytól, „miért szed Rivotril, mert attól hülye lesz a gyereke”. Erre azt a választ kapta, hogy „ nem baj, majd több családi pótlékot kapok”. Az eljárás alá vont konkrét, megtörtént esetet a tárgyalás során nem kívánt megnevezni a két, általa említett községek közül, bár megerősítette, hogy ilyenekről tudomással rendelkezik. Hozzátette, hogy akiket tanúként tudna megjelölni, azok sohasem vállalnák a nevüket, mert félnek.

A tárgyaláson elhangzott még az eljárás alá vonttól, hogy Szendrőládon az általános iskolában 40 sajátos nevelési igényű gyerek van (SNI-s), további 20 gyermek szakértői vizsgálata pedig jelenleg is folyik. Az Oktatási Hivatal konkrét számokat tud ezzel kapcsolatban mondani, egyébként a 2001/2002-es tanévben 52 ezer SNI-s gyerek volt, a 2006/2007-es tanévben 76 ezer. A 2001-es tanévben 3,6%, a 2006/2007 –es tanévben 5%, a következő tanévben 6,5 %, B.A.Z. Megye messze meghaladja az országos átlagot, mivel itt 11,5 % az SNI-s gyermekek aránya, és a társadalomnak is érdeke, hogy egészséges gyerekek nőjenek fel.

A meghallgatása végén a polgármester még hozzátette az általa előadottakhoz, hogy a megyei kórház szülészeti osztályának főorvosa, aki nemrég ment nyugdíjba, úgy tájékoztatta, hogy a 13-14 éves gyerekek tömegével szülnék, és ez is rendellenességeket okozhat. Felhívta továbbá a napokban az egyik Bódva völgyi település polgármestere is, azért, hogy az ottani romák üzenetét tolmácsolja, miszerint teljesen igazat adnak neki, és ők is fel vannak háborodva azon, hogy a roma származásúak egy szűkebb rétege olyan életmódot folytat, hogy veszélyeztetik a csecsemőiket. A vitatott kijelentésével kapcsolatban hangsúlyozta, hogy szó sincs általánosításról, egy jelenségről beszélt.

A tanúként meghallgatott edelényi CKÖ elnöke átadta a Hatóság ügyintézőjének a BJ, az NMCKKSZSZ) tagja által felvett jegyzőkönyv aláírt példányait, mellékelve hozzá 83, a roma kisebbséghez tartozó nő aláírását. A tanú elmondta, hogy személyesen járt végig házról házra, és kereste fel az asszonyokat, de volt olyan aláíró is, aki maga ment hozzá.

Tanú elmondta, hogy a 2009. június 24-i testületi ülésen nem vett részt, a történetekről az interneten értesült szeptember elején. Tanúnak nem volt újdonság, ami az eljárás alá vont kijelentésével nyilvánosságra került, mivel 2002-ben, mint a kisebbségi önkormányzat jelöltje tanú maga is képviselő testületi tag lett. Elmondta, hogy amikor az eljárás alá vont 2002-ben először lett polgármester, akkor bízott benne, hiszen régóta ismerte, és hitt abban, hogy a cigányságot is segíti majd, ez azonban nem így történt.

Tanú a testületi ülésen elhangzottakat az eljárás alá vonttól személyesen nem hallotta, azonban említést tett arról, hogy a roma gyerekekre vonatkozóan már hangzott el negatív kijelentés tőle. Tanú nem tudott olyan esetet megnevezni, amely bármiben is alátámasztotta

volna az eljárás alá vont vitatott kijelentését, hiszen amint erről tudomást szerzett volna, feljelentést tesz. Tanú elmondta továbbá, hogy MÁ-né, aki szintén roma származású, tagja az önkormányzat képviselő testületének, és minden ülésen jelen szokott lenni. Az edelényi CKÖ-nek egyébként öt tagja van, akik közül senkit nem választottak be a Szociális, egészségügyi és kisebbségi bizottságba, abban csak MÁ-né van benne, ő azonban nem tagja a CKÖ-nek. Tanú azon az állásponton volt, hogy a polgármesternek és a bizottság tagjainak kötelessége lett volna tájékoztatni a hatóságokat arról, hogy ilyen esetekről, mint amilyenről a polgármester a június 24-i testületi ülésen beszámolt, tudomásuk van, azonban ezt nem tették. Tanú a tárgyaláson még több, jelen ügy vizsgálatával össze nem függő sérelmet is előadott.

A tanúként meghallgatott sz. CKÖ elnöke elmondta, hogy települési képviselői megbízatása is van, Szendrőládon a polgármesteri hivatalban dolgozik. Amikor az RTL Klub kereskedelmi televízió stábja a hivatalban megjelent, tanú akkor szerzett tudomást az ügyről, és az edelényi polgármester kijelentése felháborította. Javasolta Szendrőlád polgármester asszonyának, hogy találkozzanak az edelényi polgármesterrel, és beszéljék meg a történeteket. A találkozó létrejött, az eljárás alá vont elnézést kért a megjelentektől. Tanú előadta, hogy tősgyökeres szendrőládi lakos, de soha nem hallott olyan esetről, amelyekről az eljárás alá vont polgármester beszélt. Tanú előadta továbbá, hogy az eljárás alá vont vitatott kijelentése miatt feljelentést tettek ellne a B.A.Z. Megyei Ügyészségnél. A feljelentést a szendrőládi és a laki roma nők, valamint a szendrőládi CKÖ elnöke és a megyei kisebbségi önkormányzat elnöke írták alá. Edelény azért nem csatlakozott, mert a kijelentésben nem volt szó az edelényi roma asszonyokról. Tanú elmondta továbbá, hogy jó a kapcsolata a helyi védőnővel, aki soha nem mondott hasonlót. Tanú úgy tájékoztatta a hatóságot, hogy Szendrőládon kb 80% a roma lakosok aránya, míg Lakon 30-40 %. Lakon nincs CKÖ. Tanú hangsúlyozta, hogy a romák sorsa önmagában félelemmel teli, olyan körülmények között, amikor több gyilkosságot is elkövettek ellenük az elmúlt időszakban, az eljárás alá vont által tett kijelentés pedig még inkább nehezíti a helyzetüket.

A tárgyaláson idézés nélkül a BR Egyesület képviselőjében és tagjaként megjelent, és tanúkénti meghallgatását kérő KN előadta, hogy egyesületi tagságán kívül még a szendrőládi CKÖ elnökhelyettese, települési önkormányzati képviselő, valamint a Szociális, egészségügyi és ellenőrző bizottság elnöke. Tanú születése óta Szendrőládon él, és rágalomnak tartja az eljárás alá vont vitatott kijelentését, egyben diszkriminációnak is, mivel egy népcsoportot bélyegzett meg. Az egyesület, illetve tanú volt a 2009. szeptember 7-i demonstráció fő szervezője, amelyen a roma civil társadalom és a roma asszonyok véleményének hangoztatásával kívánták elutasítani a polgármester kijelentéseit. A laki cigányasszonyokat tanú személyesen kereste fel, akik elutasították az eljárás alá vont őket ért vádjait. Tanú átadott a hatóság ügyintézőjének 359 egyéni panaszt, amit a szendrőládi és laki cigányasszonyok írtak alá, és kérte, hogy vonja a hatóság ezeket is vizsgálata körébe. Tanú előadta, hogy csak Szendrőlád vonatkozásában rendelkezik közvetlen információkkal, azonban az eljárás alá vont által elhangzottokról az ügy kirobbanásáig soha nem hallott. Az egészségügyi bizottság elnökeként sem kereste meg soha senki hasonló panasszal. Tanú elmondta, hogy 2005-ben a szendrőládi gyermekjóléti szolgálat családgondozója volt, és a legveszélyeztetettebb családok eseteit kezelte, azonban még családgondozóként sem volt tudomása hasonló esetről.

Az eljárás alá vont a hatóság felhívására elküldte a 2009. június 24-i képviselő-testületi ülésről készült video felvételnek azt a részét, amely MÁ-né az eljárás alá vont, továbbá Cs. hozzászólásait- ebben sorrendben- tartalmazza.

A felvétel szó szerint az alábbiakat tartalmazza:

MÁ

„most már kénytelen vagyok szólni, mert mindig hallom, hogy a cigány bűnözés, ezzel kapcsolatosan szeretnék, mert már többször hallottam, hát most már tényleg, hogy jó, van cigány bűnözés, de mi az, hogy cigány bűnözés, most ez, honnan tudják, hogy most van egy bűncselekmény, most ez, hogy cigány követte el, lehet, hogy magyar követte el. Nem tudom milyen adatok alapján, a másik pedig, nem akarok megsérteni senkit, de a nem cigányok sokkal súlyosabb bűncselekményeket követnek el, mint a cigányok. Azért, mert- tessék meghallgatni képviselő asszony-, a cigányok amit általában elkövetnek, az a lopás, de az is kis érték, amit a nem cigányok és a, már így mondom, nagy fejek, a milliárdokat lopják. A cigányok elmennek egy bicikli fáért, őket azonnal viszik börtönbe, aminek az értéke még ötezer forintot sem halad meg. A nagyfejek milliárdokat lopnak. Mennek börtönbe? Nem. A másik. Románknál, - én pedig el fogok egyszer menni köztévébe-, és el fogom mondani, hogy a románknál nem ismert olyan bűncselekmény, hogy a gyereket megölik. Szülnek igaz tíz gyereket, de azoknak életet adnak. Mindegy hogy hogy, de akkor sem nem ölik meg. A magyaroknál sajnos már megmondom, nem így van, megszülik a gyereket, megölik, s nem is akármilyen módon. Akkor most melyik, ki követ el nagyobb bűncselekményt, a cigányok, vagy a nem cigányok. Köszönöm szépen.”

Molnár Oszkár

„Na ebbe már tényleg ne menjünk bele, ebbe a témába. Egyetlen egy zárójeles mondat itt a képviselő asszony utolsó megjegyzéséhez. Igen, előfordul néhány esetben ilyen sajnálatos bűncselekmény, magyar származásúaknál is, de az, amit most már, tulajdonképpen, az ami nyílt titok, hogy a környező településeken a cigányok által többségében lakott településeken, például Lakon, például Szendrőládon terhesség ideje alatt szándékosan olyan gyógyszereket szednek, hogy bolond gyerek szülessen, hogy dupla családi pótlékot tudjanak lehívni, hogy a terhesség ideje alatt ez most új információ- utánajártam és igaz-, gumikalapáccsal veri a terhes nő a hasát azért, hogy nyomorék gyereke szülessen, szüljön, szóval lehet erről majd akkor, akkor beszélhetünk erről”.

Cs.

„Mi valóban, akik itt ülünk a képviselő testületben, a szocialista párt tagjai vagyunk és ennek a pártnak a listájáról kerültünk Edelény város képviselőtestületébe. Viszont hogyha visszaemlékszik rá polgármester úr, többször beszélgettünk arról, nemcsak Önnel, és hanem képviselő testületi tagokkal is, hogy mennyi mindent látunk azonosan, mennyi mindenben egyezik a véleményünk. Többek között azokban az esetekben is, amiket Ön itt ma felsorolt, akár az oktatás, akár a kisebbségek helyzetével kapcsolatban”

A Hatóság EBH/1475/6/2009 ügyszámon az ügy irataihoz egyesítette a KN által átadott egyéni panaszbeadványokat, amelyek tartalmukban megegyeztek, és 8 napra történő hirdetményi kézbesítést rendelt el a szendrőládi és laki önkormányzatok hirdetőtábláján történő közzététel, valamint a hatóság honlapján való megjelentetés útján annak érdekében, hogy az ügyfelek gyakorolni tudják a közigazgatási és hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 51.§-ban foglalt jogait, továbbá felhívta a N. Megyei Cigány Kisebbségi Képviselők és Szószólók Szövetségének elnökét arra, hogy lehetősége van a Szövetségnek az eljárásban ügyféli jogait gyakorolni, és kérte a Szövetség alapszabályának becsatolását. Az erre nyitva álló határidőben a Szövetség a hatóság felhívására nem csatolta be alapszabályát, és nem kérte ügyféli minőségben az eljárásban való részvételét.

A hatóság a rendelkezésére álló dokumentumokból, az ügyfelek és a tanúk által tett nyilatkozatokból az alábbiakat állapította meg:

- Az eljárás alá vont polgármester kimentésként hivatkozott arra, hogy a 2009. június 24-i képviselő-testületi ülésen elhangzott és vitát generáló mondatában nem említette a

roma kisebbséghez tartozó nőket. A képviselő testületi ülésről a Hatósághoz becsatolt videofelvételt egységében nézve, és a hozzászólások tartalmát is ekképpen vizsgálva azonban megállapítható,- amit az eljárás alá vont a tárgyaláson sem vitatott-, hogy Mné képviselő felszólalására reagálva mondta az idézett mondatot. A hatóság álláspontja szerint ez a kijelentés, amelyet a képviselő-testület tagjain kívül a későbbiekben a nagy nyilvánosság is megismerhetett, alkalmas volt arra, hogy elsősorban a roma kisebbséghez tartozó nők, rajtuk kívül azonban valamennyi, a név szerint említett két településen élő és gyermeket szült, vagy gyermeket váró nő emberi méltóságát megsértse.

- Azzal, hogy az eljárás alá vont többször is elnézést kért fenti kijelentése miatt az érintettektől, alátámasztja azt, hogy maga is tisztában volt azzal, milyen társadalmi visszhangot, nemtetszést generált a kijelentése, amelyre mentségül nem szolgálhatnak az eljárás alá vont polgármester előtt közvetlenül felszólaló Mné által elmondottak sem, aki éppen a romákkal szembeni társadalmi előítéletekkel, általánosításokkal szemben emelt szót.
- Az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett Emberi Jogok és Alapvető Szabadságok Védelméről szóló egyezmény 10. cikke az alábbiakat állapítja meg: 1. „Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. E jog magában foglalja a véleményalkotás szabadságát és az információk, eszmék megismerésének és átadásának szabadságát országhatárokon tekintet nélkül, és anélkül, hogy ebbe hatósági szervnek joga lenne beavatkozni. 2. E kötelezettségekkel és felelősséggel együtt járó szabadságok gyakorlása a törvényben meghatározott olyan alakszerűségeknek, feltételeknek, korlátozásoknak vagy szankcióknak vethető alá, amelyek szükséges intézkedéseknek minősülnek egy demokratikus társadalomban a nemzetbiztonság, a területi integritás, a közbiztonság, a zavargás vagy bűncselekmény megelőzése, a közegészség vagy az erkölcsök védelme, mások jó hírneve vagy jogai védelme, a bizalmas információ közlésének megakadályozása, a bíróságok tekintélyének és pártatlanságának fenntartása céljából.”
- Az Alkotmánybíróság a 30/1992. (V.26.) AB határozatában megállapította, hogy az emberi méltóság a véleménynyilvánítási és a sajtószabadság korlátja lehet. Az 1996. évi 8. tvr.-rel kihirdetett Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának 19. cikk 3.a) pontja a korlátozási feltételek között első helyen említi mások jogainak vagy jó hírnevének tiszteletben tartását. Az Egyezmény hasonló terminológiát használ, amikor „mások jó hírneve vagy jogai” védelmére utal.
Az Alkotmánybíróság egy későbbi, 96/2008. (VII.3.) AB határozatában is megfogalmazódik, hogy „az emberi méltóság jogából levezethető becsülethez, jóhírnévhez fűződő joggal szemben bizonyos esetekben a szólás –és véleménynyilvánítás szabadságának is meg kell hajolnia. A véleménynyilvánítással becsületében megsértett személy- a cselekmény egyéb körülményeitől függően- büntetőjogi, közigazgatási, avagy polgári jogi úton és az adott jogág szerinti szankció alkalmazásával elégtételt vehet a jogsértőn. Az eljárás alá vont által nyilvánított és sérelmezett mondat a hatóság álláspontja szerint nem volt arányos az általa elérni kívánt céllal, amely szerint „pont, hogy az esélyegyenlőség biztosítása érdekében tettem a kijelentésemet, mert attól az egy szótól függetlenül, hogy „szándékosan”, orvosi szakkönyvekben le van írva, hogy a roma kisebbség tagjai olyan életmódot folytatnak, italoznak, dohányoznak, drogot fogyasztanak, és ezáltal a megszületendő magzatot már olyan helyzetbe hozzák, akinek nincs esélyegyenlősége.” A Hatóság arra az álláspontra helyezkedett, hogy- figyelemmel az Ebktv. 7.§ (2) bekezdés a) pontjában leírtakra- a laki és szendrőládi roma és nem roma nők, anyák és várandós asszonyok emberi méltóságához való jogát szükséges előtérbe helyezni az eljárás alá

vont által hangoztatott egészség védelméhez való jogon túl a véleménynyilvánítás szabadságával szemben is, ily módon az eljárás alá vont által tett vitatott kijelentés semmiképp nem áll arányban az általa elérni kívánt céllal, hiszen az más eszközökkel is megvalósítható úgy, hogy a közösséghez tartozók emberi méltósága ne szenvedjen sérelmet, velük szemben ne alakuljon ki megalázó, megszegyenítő, ellenséges környezet.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXXV. törvény preambulumaának bevezető mondata így hangzik: „az Országgyűlés elismerve minden ember jogát ahhoz, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen.....”. Az Ebktv. preambulumaához fűzött kommentár 4. pontja alatt részleteiben fejti ki, hogy „az egyenlő bánásmód követelménye a kötelezettekől azt kívánja meg, hogy tartózkodjanak minden olyan magatartástól, amely bizonyos tulajdonságaik alapján egyes személyek vagy személyek egyes csoportjaival szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést, megtorlást, zaklatást vagy jogellenes elkülönítést eredményez.” Az önkormányzat polgármestere, mint a helyi önkormányzat szerve az Ebktv. 4.§ b) pontja értelmében az Ebktv. hatálya alá tartozik, akinek, mint közfeladatot ellátó személynek, be kell tartania a fentieket. Ennek értelmében nem valósíthat meg kijelentésével olyan magatartást, amely sérti az emberi méltóságot, és az érintett személynek/személyek csoportjának az Ebktv. 8.§-ban meghatározott valamely tulajdonságával van összefüggésben, és célja vagy hatása valamely személlyel szemben megfélemlítő, ellenséges, megalázó, megszegyenítő vagy támadó környezet kialakítása. Ez a magatartás ugyanis a zaklatás tényállási elemeit nevesíti, azonban értelemszerűen nem szükséges, hogy a jogszabály által nevesített valamennyi elem megvalósuljon a magatartás által.

- Az eljárás alá vont polgármester önmagában azzal, hogy egy nagyobb csoportnál (roma kisebbség, terhes nők, anyák) más jogszabályok által is tilalmazott magatartásokat nevesített, nemcsak a vélelem szintjén, hanem határozott célzást téve arra, hogy tudomással bír e magatartások elkövetésére, továbbá azzal hogy ezen magatartásokat összefüggésbe hozta a születendő gyermek egészségi állapotával (magzatra káros gyógyszerek szedése, gumikalapács használata terhesség alatt), a hatóság álláspontja szerint megvalósította az Ebktv. 8.§ a) e) és l) pontjaiban felsorolt védett tulajdonsággal rendelkezőkkel szemben a zaklatás tényállását.

A kijelentés, amely ismertté vált a média által a nagy nyilvánosság előtt is, alkalmas arra, hogy a fenti védett tulajdonsággal rendelkező, és az eljárás alá vont által külön is nevesített településeken élőkkel szemben, de e települések környezetében is olyan ellenséges, támadó és megszegyenítő környezetet alakítson ki, amely e csoportokhoz tartozók identitására, személyiségére, további életére hosszabb időn keresztül negatív befolyást gyakoroljon, társadalmi megítélésüket csorbítsa, és növelje a velük szembeni előítéletességet.

Fentiek alapján a Hatóság megállapította, hogy az eljárás alá vont polgármester megsértette az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény 10.§ (1) bekezdésében foglaltakat, és a rendelkező részben foglaltak szerint határozott. A jogsértővel szemben alkalmazni rendelt szankciók (Ebktv. 16.§ b) és c) pontjai, 362/2004. (XII. 26.) Kormányrendelet 16.§ (2) bekezdés) vonatkozásában hangsúlyozza a hatóság, hogy a jogsértés súlya, az érintettek nagy száma indokoltá tette egymás mellett több szankció, - így a jövőbeli hasonló cselekedetektől való eltiltás, és a határozat nyilvános közzététele elrendelésének alkalmazását, hiszen hatását tekintve az ilyen és hasonló kijelentések alkalmasak arra, hogy hosszabb távon keresztül negatív módon befolyásolják a kijelentéssel érintett csoporthoz tartozók társadalomban elfoglalt helyét. A Hatóság ezen kívül a határozat

két helyen – honlapján és a kijelentés elhangzásának helye szerinti önkormányzat honlapján-történő nyilvános közzétételét is elrendelte, ez az eszköz legalkalmasabb arra, hogy másokkal szemben visszatartó erőként szolgáljon, és a széles nyilvánosság által megismerhető legyen a döntés. Eltekintett ugyanakkor a hatóság az egyéni panaszokat benyújtó ügyfelek által kért többi szankció- így a pénzbírság - megállapításától, mert döntésével mindenekelőtt prevenciók célokát kíván elérni, elsősorban azt, hogy egyetlen védett tulajdonsággal rendelkező személlyel, vagy személyek csoportjával szemben se válthasson ki hasonló kijelentés a társadalom széles körében olyan megítélést, amely alkalmas velük szemben negatív előítéletek táplálására, és sztereotípiák megfogalmazására. Az egyéni panaszokat benyújtók egyébként nincsenek elzárva attól, hogy kártérítés iránti igénnyel a hatáskörrel rendelkező, területileg illetékes polgári bíróság előtt fellépjenek.

Határozatomat az Ebktv. 15. § (1) bekezdés *a*), 13.§ (1) bekezdés, továbbá a 14.§ (1) bekezdés *a*) pontjában biztosított hatáskörömben eljárva hoztam meg.

Az eljárás során felmerült- költségjegyzék szerinti- költség viselésére a 362/2004. (XII.26.) Kormányrendelet 14.§ (2) bekezdése alapján az eljárás alá vont viseli.

A Hatóság eljárására és hatáskörére az Ebktv., a Ket., valamint az Egyenlő Bánásmód Hatóságról és eljárásának részletes szabályairól szóló 362/2004. (XII. 26.) Kormányrendelet szabályai vonatkoznak.

A határozat elleni fellebbezést az Ebktv. 17.§ (1) bekezdése zárja ki. A határozat bírósági felülvizsgálatát az Ebktv. 17.§ (3) bekezdése, valamint *a közigazgatási eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény* 98. § (3) bekezdése és 109. § (2) bekezdése biztosítja.

Budapest, 2009. szeptember 30.

Dr. Demeter Judit
elnök

A határozat jogerős és végrehajtható, a Fővárosi Bíróság 2010. március 23-án meghozott ítéletével elutasította a felperes polgármester keresetét.

1024 Budapest, Margit krt. 85.
tel:061- 336.-7843
fax.:061-336-7445

KÖLTSÉGJEGYZÉK

A 2009. szeptember 17. napján Budapesten az EBH székhelyén megtartott tárgyalásra idézett tanúk útiköltség-térítése

15.435.-Ft azaz tizenötezer négyszázharmincöt forint.

Budapest, 2009. szeptember „ „